

Kriminaalpoliitika uudiskiri

5/2013

SISSEJUHATUS

Kriminaalpoliitika uudiskiri on kõigile neile, kelle tööd või huvisid see poliitikavaldkond ühel või teisel viisil puudutab. Loodame, et leiate siit iga paari kuu tagant midagi uut ja huvitavat, alates seadusemuudatustest ja ennetusteemadest kuni värskelt statistika ja analüüsideni. Ettepanekud ja mõtted uudiskirja asjus on oodatud aadressile uudiskiri@just.ee.

UUDISED

- § Valitsus otsustas sel neljapäeval toetada Euroopa Komisjoni algatust **Euroopa Prokuratuuri** loomiseks. Uue institutsiooni loomise eesmärk on Euroopa Liidu rahandushuvide kaitse ja liidu eelarve vastu suunatud kuritegevuse vähendamine. Prokuratuuri juhiks Euroopa Prokurör ning selle koosseisu kuuluksid igast liikmesriigist ametisse nimetatud prokurörid ehk niinimetatud Euroopa delegeeritud prokurörid. Delegeeritud prokuröride asukoht oleks vastavalt neid ametisse nimetanud liikmesriikides, kuid nad oleksid oma liikmesriigist täiesti sõltumatud ja alluksid üksnes Euroopa Prokurörile. Euroopa Prokuratuur toimetaks kriminaalmenetlust liikmesriigis vastavalt liikmesriigi õigusele ja ka kohtumenetlus toimuks liikmesriigi reeglite järgi. Täpsem info eelnõu kohta: <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/ef0e8c7f-163e-4712-9e14-3ff612fe205f>
- § Justiitsministeerium kutsub inimesi üles esitama **kodanikujulguse aumärgi** kandidaadiks tublisid inimesi, kes on aidanud ära hoida kuriteo, pidanud kinni kurjategija või toetanud kuriteo ohvrit. Kandidaate saab esitada 11. oktoobrini. Vaata lisa: www.kuriteoennetus.ee/40625.
- § Läheneb **üliõpilastööde konkursi tähtaeg**. Konkursile oodatakse 2012. ja 2013. aastal kaitstud doktori-, magistri-, bakalaureuse- ja diplomitöid või publikatsioone, milles käsitletakse kuritegevuse õiguslikke ja sotsiaalseid küsimusi ning kriminoloogiat. Üliõpilastöid koos konkursi statuudis nõutavate dokumentidega saab esitada 1. oktoobrini 2013. Konkursi auhinnafond on 3000 eurot. Kriminoloogiaalaste üliõpilastööde konkursi info on kättesaadav aadressil www.just.ee/58902. Veel õppivatele üliõpilastele oleme koostanud ka **nimekirja teemadest**, mille uurimistulemused meile huvi pakuvad: www.just.ee/27380.
- § Euroopa Komisjon otsustas toetada enam kui 150 000 euroga justiitsministeeriumi projekti „**Kannatanu toetamine kriminaalmenetluses: inimkaubanduse vastu võitlemise koolitus kriminaalõigussüsteemi praktikutele**“ (lisandub kaasfinantseering 10%). Eesti, Läti, Leedu, Rootsi ja Bulgaaria koostöös ellu

viidava projekti eesmärk on suurendada politseinike, prokuröride ja kohtunike teadmisi ohvrite paremast kohtlemisest kriminaalmenetluses ning inimkaubanduse ja perversivalla ohvrite kaitsest. Projekti raames töötatakse välja koolitusprogramm õiguskaitseorganite spetsialistidele, korraldatakse töötubasid ja õppevisiite. Projekt saab uue aasta hakul alguse Eestis toimuva kolmepäevase koolitusega ja kestab poolteist aastat, lõppedes teavituskampaaniaga.

- § Justiitsministeerium sai kaks pakkumust augustis välja kuulutatud hankele, millega taheti leida õigusrikkumisi toime pannud laste käitumisprobleemide ja vajaduste uuringu tegija. Kuna kumbki pakkumus ei vastanud nõuetele, siis on uues hankes jaotatud uuring kaheks. Neist esimese - **tõsiste käitumisprobleemidega lastele ning nende peredele suunatud tõendus põhiste programmide võrdleva uuringu hanke** - kuulutas ministeerium hiljuti välja. Pakkumiste tähtaeg on 10. oktoober. Lisainfo: www.just.ee/58918
- § Ministeerium korraldas riskilaste ja -noorte programmi raames konkursi, et leida uuringu „**Kuriteoennetus ja jätkutugi kohalikul tasandil**“ tegija. Pakkumuse esitas rakendusuuringu keskus CentAR. Hindamiskomisjoni soovitusel otsustas ministeerium pakkumuse vastu võtta ja sõlmida CentARiga lepingu.

STATISTIKA, ANALÜÜSID, UURINGUD

- § **Kuritegevuse baromeetri** kaheksa kuu ülevaate kohaselt püsib Eesti kuritegevus mullusega võrreldes väikses languses. Vähenenud on varguste ja liikluskuritegude arv, kehalise väärkohtlemise juhtumeid on registreeritud 7% enam kui mullu samal ajal. Kelmuste arv on kasvanud 34%.
- § Hiljuti valmis Turu-uuringute AS-il **kohtumenetluse osaliste rahulolu** hindava uuringu aruanne. Selgub, et kohtusüsteemi peetakse üldiselt usaldusväärseks, enim ollakse rahul kohtunike professionaalsuse ja kohtuotsuste selgusega, vähem aga menetlusaja ning kohtuprotsessiga kaasnevate kuludega. Uuringus osales 630 menetlusosalist, kes jagunesid nelja sihtrühma: kohtusse pöördunud, kohtuistungil käinud ja kohtuotsuse kätte saanud inimesed ning advokaadid ja prokurörid. Uuringu tellisid riigikohus ja justiitsministeerium. Aruanne on kättesaadav [riigikohtu võrgukodus](#). Meeldetuletuseks: 2012. aastal valmis uuring „**Kannatanud ja tunnistajad süüteomenetluses**“.

INIMESED

- § Alates septembrist on kriminaalpoliitika analüüsitalituses taas tööle **Brit Tammiste**, kes tegeleb kuritegevuse kulude ja alaealiste teemadega.

ÜRITUSED

- § Üle Eesti on toimumas **Euroopa Majanduspiirkonna ja Norra toetuste regionaalsed teabepäevad**, kus tutvustatakse riskilaste ja -noorte programmi (teemad: kuriteoennetus ja jätkutugi) ning koduse ja soolise vägivalda

programmi. Teabepäevadele oodatakse projektitoetuste taotlejaid, sh riigiasutusi ja omavalitsusi ning nende valitsemisala asutusi (riigi, maakonna ja omavalitsuse tasandil) ja vabaühendusi. Järgmised teabepäevad:

- 01.10.13 Tartu Ülikooli sotsiaal- ja haridusteaduskonna hoones Toomemäel,
- 02.10.13 Võru maavalitsuses,
- 04.10.13 Paide kogukonnakeskuses,
- 15.10.13 Pärnu maavalitsuses,
- 16.10.13 Viljandi maavalitsuses,
- 18.10.13 Tallinnas sotsiaalministeeriumi suures saalis.

Täpsem info: www.entk.ee/riskilapsedjanoored; <http://norra.sm.ee>;

- § 18. oktoobril toimub nelipühi kiriku Toompea koguduses **naasmiskonverents**. Kogukonda naasjaid on eri valdkondades, sh kaitseväelased, võõrriigis töötajad ja õppijad, misjonärid ja **vanglast vabanenud**. Neid kõiki ühendab see, et kodukant, kuhu tagasi pöördutakse, on sageli muutunud, lähivõrgustik hõrenenud, ootused ei vasta tegelikkusele. Konverentsi eesmärk on juhtida avalikkuse tähelepanu tagasipöördujate kohanemiskustele, suurendada ühiskonnas mõistvust ja hoolivust, kaasata vabaühendusi ja teha praktilisi ettepanekuid avaliku sektori asutustele. Täpsem info: Avo Üprus, tel 627 7363, avo.uprus@eelk.ee.